

КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОДІБНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ

Кондратов С.О., Савяк Р.П., *Сухіна Г.М.

Інститут хімічних технологій СНУ ім. В.Даля, kondratov@rune.lg.ua

*НВФ «Мікрохім»

При атестації та постановці на виробництво ліків необхідна процедура – встановлення подібності за тестом „розчинність” референтному зразку (стандартному препарату). Тест проводиться в умовах, що імітують діяльність шлунку і полягає в одержанні та порівнянні кривих розчинення таблеток генеричного та референтного препаратів. Але статистика подібності вивчена недостатньо, тому для порівняння використовують емпіричні методи, які не завжди обґрунтовані. Мета цієї роботи – вивчення статистики подібності шляхом комп'ютерного моделювання.

У контексті задачі подібність кривих розчинення полягає у встановленні їх однорідності, або наявності зсуву однорідних кривих у межах, що дозволені нормативними документами. Вважаючи, що реальний розподіл розчинності відрізняється від нормального, за міру однорідності використана непараметрична рангова статистика Лемана-Розенблатта [1] для перевірки однорідності двох вибірок: $x_1, x_2, \dots, x_{m_1}$ обсягом m_1 і $y_1, y_2, \dots, y_{m_2}$ обсягом m_2 ($x'_1 < x'_2 < \dots < x'_{m_1}$ і $y'_1 < y'_2 < \dots < y'_{m_2}$ - відповідні варіаційні ряди):

$$A = \frac{1}{m_1 m_2 (m_1 + m_2)} \left[m_1 \sum_{i=1}^{m_1} (r_i - i)^2 + m_2 \sum_{j=1}^{m_2} (s_j - j)^2 \right] - \frac{4m_1 m_2 - 1}{6(m_1 + m_2)}, \quad (1)$$

де r_i - ранг x'_i ; s_j - ранг y'_j в загальному варіаційному ряді, що побудований по об'єднаній вибірці. При $m_1 = m_2 = m$ вираз приймає вид:

$$A = \frac{1}{2m^2} \left[\sum_{i=1}^m (r_i - i)^2 + \sum_{j=1}^m (s_j - j)^2 \right] - \frac{4m^2 - 1}{12m} \quad (2)$$

Оскільки у нашій задачі необхідно порівнювати декілька вибірок, запропоновано модифікований критерій Лемана-Розенблатта:

$$AS = \frac{1}{n} \cdot \sum_{k=1}^n A(t_k) \quad (3)$$

де $A(t_k)$ – величина критерію (2) за даними з розчинності m зразків за період часу t_k ($k = 1, 2, \dots, n$).

Розроблено процедуру генерації таблиці значень критерію AS методом Монте-Карло. Встановлено, що для $m > 6$ величина AS не залежить від m , а визначається тільки кількістю серій випробувань в часі (n) і рівнем значимості. Розроблено процедуру встановлення наявності зсуву однорідних вибірок та оцінки його величини.

Розроблений підхід використано для встановлення подібності профілів розчинення референтного препарату Аспірин (фірма Bayer, Німеччина) і препарату-генеріку Аспірин-Кардіо виробництва НПФ „Мікрохім” (м. Рубіжне). Обидва покриті полімерною оболонкою, що запобігає розчинності у кислому середовищі шлунку, але яка легко розчиняється у кишковому тракті при $pH > 6$. Встановлено, що криві розчинності обох препаратів при $pH = 1.2, 4.5$ та 6.8 є подібними: усі вибірки у часі є однорідними з поправками на зсув. Останній знаходиться у межах нормативних показників. Це дозволяє зробити висновок про доцільність використання статистичної процедури встановлення подібності профілів розчинення у практичній фармакології.

1) Прикладная статистика. Учебник. / А.И.Орлов.- М.: Издательство «Экзамен», 2004. – 656 с.